

WCZUJ SIĘ W KLIMAT

ZMIANY W PROGRAMIE „CZyste Powietrze”

Wyższe progi dochodowe, niemal dwukrotnie wyższe dofinansowanie, urealnienie kosztów jednostkowych to główne zmiany, które mają zachęcić Polaków do głębokiej termomodernizacji wraz z wymianą źródła ciepła. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wraz z Ministerstwem Klimatu i Środowiska wprowadza kolejną odsłonę programu „Czyste Powietrze”, która spowoduje, że Beneficjenci programu nie tylko uzyskają bezpieczeństwo cieplne dla swoich domowników, ale docelowo będą płacić mniej za ciepło.

Program Priorytetowy „Czyste Powietrze” jest największym projektem proekologicznym w Polsce i stale go usprawniamy. Anna Moskwa, minister klimatu i środowiska. Zastosowaliśmy w nim pionierskie rozwiązania, chociażby poprzez włączenie sektora bankowego do masowego, powszechnego programu. Teraz przechodzimy krok dalej i podwyższamy zarówno progi dochodowe jak i wysokość dotacji. Przy podwyższonym dofinansowaniu próg dochodowy wzrośnie z 1564 do 1894 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym i z 2189 do 2651 zł w gospodarstwie jednoosobowym. Z kolei przy najwyższym wymiarze wsparcia progi wzrosną odpowiednio z 900 do 1 090 zł w przypadku gospodarstw wieloosobowych oraz z 1260 do 1 526 zł w przypadku gospodarstw jednoosobowych - dodaje.

W związku z agresją Rosji na Ukrainę sytuacja na rynku wiąże się ze znacznym wzrostem cen, w tym nośników energii. Z tego względu Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej podkreśla bardzo ważną rolę termomodernizacji w zmianach w programie priorytetowym „Czyste Powietrze”. Wychodzimy do Beneficjentów z propozycją nie tylko dofinansowania do wymiany przestarzałego wysokoemisyjnego źródła ciepła, ale także zachęcamy do skorzystania z bardzo atrakcyjnego pakietu dofinansowania do kompleksowej termomodernizacji budynku. Najwyższe dofinansowanie czyli nawet do 136 200 zł będzie można uzyskać w przypadku przeprowadzenia tzw. głębokiej, a więc kompleksowej termomodernizacji - zaznacza Paweł Mirowski, zastępca Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do Spraw Programu Czyste Powietrze i efektywności energetycznej budynków.

Program wprowadza dodatkowe finansowanie w przypadku przeprowadzenia kompleksowej termomodernizacji. Beneficjenci, we wszystkich trzech częściach Programu, będą mogli otrzymać dofinansowanie tak jak dotychczas na szereg rozwiązań służących dociepleniu budynku i wymianie źródła ciepła wraz z np. modernizacją co i cwu, montażem wentylacji z rekuperacją oraz zamontowaniem mikroinstalacji fotowoltaicznej. W przypadku, gdy wnioskodawca zdecyduje się na przeprowadzenie kompleksowej

termomodernizacji budynku, będzie mógł uzyskać dofinansowanie najwyższe z przysługującego mu z oferty programu „Czyste Powietrze”. Odpowiednio wyższe dofinansowanie przewidziano w każdej z trzech części Programu. Jego wielkość jest uzależniona od dochodu jaki osiąga wnioskodawca Programu. Najwyższe poziomy dofinansowania, uwzględniające kompleksową termomodernizację wraz z mikroinstalacją fotowoltaiczną w poszczególnych częściach programu kształtują się do poziomu 66 tys. zł, 99 tys. zł i 135 tys. zł bezzwrotnej dotacji.

Aby otrzymać dofinansowanie na kompleksową termomodernizację, wymagany jest audyt energetyczny oraz wykonanie wszystkich elementów wskazanych w jednym z wariantów w przygotowanym audycie, który zagwarantuje zmniejszenie zużycia energii użytkowej (EU) na cele ogrzewania budynku: do wartości nie większej niż 80 kWh/(m²*rok), lub o minimum 40%. Nowa oferta programu gwarantuje dodatkowe dofinansowanie audytu energetycznego budynku do kwoty 1 200 zł, które jest kosztem kwalifikowanym, ale nie jest wliczane do limitu maksymalnej kwoty dotacji określonej dla poszczególnych rodzajów przedsięwzięć w ramach każdej części PPCP. W Programie urealniono wartości poszczególnych kosztów kwalifikowanych poprzez podniesienie maksymalnych kwot dotacji dla poszczególnych elementów finansowanych, a także maksymalnych

kwot dotacji dla poszczególnych rodzajów przedsięwzięć. Utrzymano został kierunek odpowiednio wyższej intensywności dofinansowania do zakupu i montażu najbardziej efektywnych energetycznie rozwiązań. W Programie zwiększono wartości progów dochodowych kwalifikujące do uzyskania dofinansowania w ramach wszystkich części Programu. W Części 1) Programu – do 135 000 zł, W Części 2) Programu – do 1 894 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym oraz 2 651 zł w gospodarstwie jednoosobowym, W Części 3) Programu – do 1 090 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym oraz 1 526 zł w gospodarstwie jednoosobowym.

Nowa odsłona programu „Czyste Powietrze” wprowadza możliwość złożenia dwóch wniosków o dofinansowanie. W celu promowania termomodernizacji budynków jako metody na zmniejszenie kosztów ogrzewania budynków jednorodzinnych, umożliwiono złożenie drugiego wniosku o dofinansowanie dla Beneficjentów, którzy wcześniej otrzymali dofinansowanie na wymianę kotła. Możliwe będzie wówczas wykonanie, na podstawie audytu energetycznego, zarówno częściowej jak i kompleksowej termomodernizacji budynku pozwalającej na osiągnięcie określonych w Programie wskaźników zużycia energii po zakończeniu reali-

zacji przedsięwzięcia.

W dostosowaniu do ujednoczenia zasad i dostosowaniu do przyszłych źródeł finansowania, jakimi są środki z KPO i FEInKS wyłączone z kosztów kwalifikowanych podatek od towarów i usług (VAT) przy jednoczesnym podniesieniu intensywności dofinansowania przedsięwzięcia w celu zrekomensowania powyższej zmiany.

Inne ważne zmiany w programie to: wprowadzenie możliwości uzyskania dotacji na kościół na biomasę drzewną o obniżonej emisyjności cząstek stałych ≤ 20 mg/m³ w przypadku gdy budynek jest podłączony do sieci dystrybucji gazu. Zmiany obejmują także eliminację od 1 lipca 2023 r., po zastosowaniu okresu przejściowego, możliwości dofinansowania w ramach Programu kotłów na biomasę drzewną, których emisyjność cząstek stałych przekracza 20 mg/m³.

W ramach oferty bankowej zmieni się termin kwalifikowalności kosztów realizowanego przedsięwzięcia oraz nastąpi zwiększenie kwoty kredytu objętej gwarancją bankową. Umożliwiono udzielenie kredytów bankowych oraz dotacji na ich spłatę na przedsięwzięcia rozpoczęte do 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie w banku. Program zostaje też uproszczony w zakresie procesu obsługi i rozliczeń.

Źródło: WFOŚiGW Katowice

OCHRONA PRZYRODY W WOJ. ŚLĄSKIM

Rozwój systemu obszarów chronionych w województwie śląskim i ochrony obszarów i obiektów cennych przyrodniczo określony został w Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego. To dokument zawiera spis działań koniecznych do podjęcia aż do 2030 roku.

„Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030 stanowi wkład województwa śląskiego w realizację Krajowej Strategii Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej (2007) oraz celów proklamowanego przez ONZ Międzynarodowego Roku Różnorodności Biologicznej (2010). Jest także częścią realizacji Uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego Nr 1/14/17/1999 z dnia 20 grudnia 1999 roku w sprawie przyjęcia dokumentu „Założenia Polityki Ekologicznej Górnego Śląska” oraz przekazania go do dalszej pracy nad stworzeniem całościowego dokumentu na temat Polityki Ekologicznej Województwa Śląskiego. Strategia jest komplementarna w stosunku do innych planów rozwoju o charakterze regionalnym. W przyjętych ustaleniach wprowadza nowoczesne i najlepsze z dostępnych rozwiązań organizacyjnych, naukowych, technicznych, technologicznych i informatycznych. Strategia umożliwi uporządkowanie działań podejmowanych w województwie śląskim przez wszystkie podmioty realizujące zadania z zakresu ochrony przyrody oraz z nią powiązane” – zapewniają autorzy dokumentu.

Opisana została w nim diagnoza stanu zasobów środowiska przyrodniczego całego województwa oraz określono strategię działań edukacyjnych z zakresu ekologii i informacji przyrodniczej. Jest też diagnoza źródeł degradacji środowiska.

„Działalność gospodarcza człowieka ma znaczący wpływ na naturalną rzeźbę terenu, prowadząc do jej nieodwracalnego przekształcenia oraz powodując zmiany właściwości fizykochemicznych wierzchnich warstw gleby. Najważniejsze czynniki powodujące degradację lub dewastację powierzchni ziemi w województwie śląskim to:

- zajmowanie terenów o naturalnej rzeźbie na potrzeby osadnictwa, infrastruktury i przemysłu,
- przekształcanie powierzchni ziemi wskutek podziemnej i powierzchniowej eksploatacji kopalni,
- zajmowanie powierzchni pod składowanie odpadów oraz unieszkodliwianie niektórych rodzajów odpadów poprzez wypełnianie terenów niekorzystnie przekształconych,
- przekształcanie i erozja gleby na terenach użytkowanych rolniczo i leśnych,
- zanieczyszczenie gleby imisjami przemysłowymi oraz nielegalnie skladowanymi odpadami. [...]

Zagrożenia najtrudniejsze do wyeliminowania wynikają z postaw ludzkich. Rozpowszechnione jest przekonanie właścicieli gruntów, w tym rolnych, o „naturalnym” prawie do ich zabudowy, wywodzonym ze „świętego prawa własności”, i traktowanie ograniczeń wynikających z uoipzp oraz ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz.U. 2004 r. Nr 121, poz. 1266 ze zm.) jako barier biurokratycznych hamujących rozwój (choć lokalnie stosunkowo łatwych do pokonania), a także domaganie się zniesienia/ograniczenia tych barier. Degradacji krajobrazu sprzyja też brak szacunku do krajobrazu zastanego przy planowaniu i realizacji wielu różnej skali inwestycji, mający źródło m.in. w niedostatecznej edukacji, utrudniającej rozpoznawanie, rozumienie i odczuwanie wartości krajobrazu, także jako czynnika warunkującego jakość życia. Niektórzy inwestorzy czerpią indywidualny zysk kosztem zwałaszczania i/lub degradacji niedocenianego dobra wspólnego, jakim jest krajobraz. Często spotyka się brak aktywności i postaw prospołecznych mieszkańców, niezbędnych do grupowego działania na rzecz ochrony krajobrazu, widoku, zastanego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.

Śląskie dba o przyrodę „Ochrona przyrody, w dobie nasilającej się antropopresji, wymaga podejmowania działań mających

na celu zapobieganie wymieraniu populacji i gatunków czy też utracie siedlisk i wartości przyrody nieożywionej. Czynna ochrona przyrody realizowana jest bezpośrednio w miejscach występowania (in situ) bądź poza naturalnym środowiskiem, względnie w miejscach przechowywania (ex situ) chronionych zasobów i tworów przyrody. Na terenie województwa śląskiego liczne programy czynnej ochrony przyrody realizowane są przez jednostki naukowe, rządowe i samorządowe, a także stowarzyszenia i organizacje pozarządowe. Zdarzają się również przypadki podejmowania takich działań przez firmy prywatne. W latach 2005-2010 prowadzono lub zrealizowano 313 projektów z zakresu ochrony czynnej, a planowanych jest kolejnych 16. [...]Prowadzone na terenie województwa śląskiego działania z zakresu czynnej ochrony zwierząt in situ, mające na celu wspomaganie rozmnażania się gatunków na stanowiskach naturalnych Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030 42 i zachowanie tych miejsc, dotyczyć głównie stanowisk lęgowych ptaków. W wielu gminach rozwieszane są budki lęgowe, a także platformy lęgowe dla bocianów białych. Na szeroką skalę rozwieszanie budek lęgowych prowadzi nadlesnictwa. Gatunki ptaków szczególnie uwzględniane w projektach ochrony czynnej to: bocian biały i bocian czarny, sępowny, rybitwa rzeczna, bielik, pustułka, pójdlówka, dudek i ptaki wróblowate. Stosunkowo częstym działaniem jest też wywieszenie skrzynek dla nietoperzy. Ptaki oraz ssaki są dokarmiane w okresie zimowym. Dokarmianie realizowane jest przez koła łowieckie, nadlesnictwa, a często także przez gminy”.

Strategia zawiera również badania opinii na temat zagrożeń środowiska i stanu świadomości społecznej. „Mieszkańcy województwa śląskiego za najskuteczniejszą metodę ochrony przyrody uważają edukację przyrodniczą (41%) oraz zmianę sposobu myślenia o zasobach przyrodniczych (24%). Zdaniem 94% mieszkańców województwa śląskiego ochrona przyrody jest ważna dla ich najbliższego otoczenia, jednak mniej niż połowa mieszkańców

województwa śląskiego oraz mieszkańców kraju (odpowiednio 32% i 38%) bierze udział w akcjach propagujących ideę ochrony przyrody, a tylko 3% mieszkańców województwa śląskiego i 4% mieszkańców kraju deklaruje, że należy do organizacji działającej na rzecz ochrony przyrody. Praktycznie połowa mieszkańców województwa śląskiego oraz mieszkańców kraju (odpowiednio 48% i 51%) zna organizację działającą na rzecz przyrody, z których najbardziej znaną organizacją jest Greenpeace.

Aż 42% mieszkańców województwa śląskiego i 61% mieszkańców kraju nie wie, czy na terenie województwa śląskiego znajduje się park narodowy. Natomiast 38% mieszkańców województwa śląskiego oraz 30% mieszkańców kraju błędnie odpowiedziało, iż na terenie województwa śląskiego znajduje się park narodowy”.

Zalecenia „Ochrona różnorodności biologicznej wymaga podejmowania wszechstronnych działań na rzecz trwałego zachowania wszystkich jej elementów w miejscach ich naturalnego występowania (ochrona in situ), a także poza środowiskiem naturalnym w warunkach stworzonych i kontrolowanych przez człowieka (ochrona ex situ). Ochrona in situ w zależności od potrzeb i uwarunkowań powinna polegać na zachowaniu nienaruszalności układów przyrodniczych w przypadku ekosystemów naturalnych (ochrona bierna) bądź aktywnej ingerencji w nie (ochrona czynna), w przypadku ekosystemów półnaturalnych i antropogenicznych oraz w sytuacji zagrożeń stwarzanych przez obce gatunki inwazyjne. Celem horyzontalnym ochrony ex situ powinno być przywracanie gatunków do środowiska naturalnego, czemu służyć będą hodowle zachowawcze zwierząt, uprawy zachowawcze roślin oraz zabezpieczanie puli genowej w bankach genów. Ochrona georóżnorodności wymaga podejmowania wszechstronnych działań na rzecz trwałego zachowania wszystkich jej elementów w miejscach ich naturalnego występowania (ochrona in situ), a także poza środowiskiem naturalnym w miejscach ich przechowywania lub udostępniania (ochrona ex situ). Istniejący system obszarów chronionych wymaga weryfikacji oraz uzupełnienia tak, aby zapewniał pełną reprezentatywność siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz elementów, zjawisk i procesów form i zjawisk geologicznych i geomorfologicz-

nych. Znaczącym wzmocnieniem systemu ochrony będzie utworzenie Jurajskiego Parku Narodowego. Dla wzmocnienia ochrony konieczne jest opracowanie i wdrożenie wymaganych prawem planów zadań ochronnych i planów ochrony, a także rozszerzenie wymogu sporządzania planów zadań ochronnych dla wszystkich form ochrony przyrody. Wprowadzenie ochrony najważniejszych w skali regionu i kraju korytarzy ekologicznych znacznie poprawi spójność systemu zapewniając powiązania przyrodnicze pomiędzy obszarami Natura 2000 i rezerwatami przyrody. Należy wzmocnić działania instytucjonalne na rzecz zwalczania nielegalnego obrotu gatunkami podlegającymi ochronie prawnej oraz okazami skał, skamieniałości i minerałów. Uregulowania wymagają procedury postępowania z żywym okazami zabezpieczonymi przez służby celne, policję i straż miejską na terenie województwa. Różnorodność biologiczną i georóżnorodność musimy chronić po to, aby móc z niej obecnie oraz w przyszłości korzystać w sposób zrównoważony, mając na uwadze konieczność zachowania ciągłości zachodzących w niej procesów oraz zapewnienie odnawialności zasobów. Realizacja idei rozwoju zrównoważonego wymaga wdrożenia na terenie województwa śląskiego racjonalnego użytkowania, w szczególności: zasobów wodnych, gleb, kopalni i różnorodności biologicznej”.

Cały dokument dostępny jest pod adresem: <https://www.slaskie.pl/download/content/66630>

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja.

Kolumnę dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

adres: ul. Plebiscytowa 19, 40-035 Katowice
Kancelaria / Centrala telefoniczna - tel. 32 60 32 200, fax: 32 60 32 201
e-mail: biuro@wfosigw.katowice.pl
Kancelaria (biuro podawcze) czynne w godzinach 7.30 - 15.30